

UVODNIK

EU IN NATO: VARNOSTNA RAZMERJA

V tokratni številki Sodobnih vojaških izzivov smo se posvetili odnosom med Evropsko unijo in Natom na varnostnem področju. 1. junija 2021 so se v Bruslju sestali zunanji ministri držav članic zavezništva, da bi se dogovorili o podrobnostih vrha Nata 14. junija 2021 v Bruslju v Belgiji, torej prav v času izida naše tematske številke. Dvajset zunanjih ministrov je predstavljalo države članice Nata, ki so obenem tudi članice EU, zaradi česar je dogodek, kot je vrh Nata, še toliko pomembnejši za prihodnost evropske varnosti. Na ministrialu so bile omenjene številne teme, kot na primer Afganistan, Belorusija, Rusija in Kitajska. V splošnem pa je bilo poudarjeno, da se mora Nato prilagajati novim varnostnim izzivom v zelo tekmovalnem okolju. Kot je omenil generalni sekretar Nata Jens Stoltenberg, se spoprijemamo s številnimi varnostnimi izzivi, ki jih moramo reševati skupaj, kajti nobena država ali celina se z njimi ne more spoprijeti sama. Navedeno vključuje krepitev sedanjih partnerstev pa tudi vzpostavljanje novih, vključno z azijsko-pacifiškimi, afriškimi in latinskoameriškimi državami. Beseda je tekla tudi o pospeševanju usposabljanja in krepitvi zmogljivosti za partnerje ter o prizadevanjih za reševanje vplivov podnebnih sprememb na varnost. Ministri so se strinjali, da morajo začeti delati po prihodnjem Natovem strateškem konceptu, saj se je varnostno okolje po letu 2010 pomembno spremenilo. Generalni sekretar je poudaril, da bo Natova prihodnja prilagoditev od članic zahtevala nadaljevanje vlaganj v obrambo in več skupnih vlaganj za doseglo povečanja moči ter močnega sporočila o skupni enotnosti in odločnosti.

V času, ko je Združenim državam Amerike predsedoval Donald Trump, so v političnih razpravah pogosto preučevali dejstvo, da Evropska unija oziroma njene države članice namenjajo premalo pozornosti in virov za svojo obrambo.

Leta 2016, torej že leto pred začetkom mandata ameriškega predsednika Trumpa, je Evropska unija sprejela Globalno strategijo EU, v kateri je predvidela nekaj možnosti, s katerimi želi okrepiti področje Skupne varnostne in obrambne politike, o

čemer bomo več pisali v naslednji številki Sodobnih varnostnih izzivov. V strategiji so predvideli, da bodo Evropski obrambi sklad, Stalno strukturno sodelovanje, Usklajeni letni pregled obrambe in drugi mehanizmi delovali tako, da se dejavnosti, viri ter zmogljivosti ne bodo podvajali z Natovimi, temveč se bodo med seboj dopolnjevali. Res je, da je Evropska unija v okviru Skupne varnostne in obrambne politike na svojih srečanjih in v sprejetih dokumentih predvidela že veliko dejavnosti v smislu krepitve te politike, vendar jih pozneje ni toliko udejanjila. Se je na tem področju v zadnjih štirih letih kaj spremenilo ali pa se mogoče še bo med konferenco o prihodnosti Evrope? Tako kot zaveznitvo načrtuje nov strateški koncept, tudi Evropska unija napoveduje Strateški kompas, ki bo dal nove usmeritve za prihodnje sodelovanje tudi na področju varnosti.

Kako to sodelovanje med Evropsko unijo in Natom poteka leta 2021 na nekaterih področjih varnosti, nam predstavljajo avtorji v tokratni številki.

Prispevek z naslovom *Sodelovanje EU-Nato in slovensko predsedovanje Svetu evropske unije* avtorja **Marka Mahnič**a predstavlja zanimivo tezo o tem, ali so ovire za skladno delovanje Evropske unije in Organizacije severnoatlantske pogodbe na področju skupne varnosti in obrambe le tehnične narave ali pa gre morda za razlike v politiki, dvostranskih odnosih in nacionalnih ambicijah nekaterih držav.

O tem, kakšno je *Partnerstvo med EU in Natom pri zagotavljanju informacijske oziroma kibernetike varnosti: teorija in praksa*, piše **Damjan Štrucl**. Kot pravi, so razvoj informacijsko-komunikacijske tehnologije in novi izzivi sodobnega varnostnega okolja povzročili podpis Skupne izjave o poglobljenem strateškem partnerstvu med organizacijama leta 2016. V prispevku avtor analizira strateško partnerstvo med EU in Natom pri zagotavljanju varnosti in obrambe v sodobnem varnostnem okolju.

Obrambne pobude za krepitev varnosti Evropske unije so k pisanju prispevka spodbudile **Gregorja Garba**, ki predstavlja, kaj vse je Globalna strategija Evropske unije leta 2016 prispevala za njeno strateško obrambno avtonomijo, sprva sicer v teoretičnem smislu po petih letih in tudi v praktičnem smislu. Vse seveda ob dejstvu, da bo Evropska unija tudi v prihodnosti ohranjala močne stike in trdno sodelovanje s Severnoatlantskim zaveznitvom.

David Humar in **Nina Raduha** predstavljata proces nastajanja Vojaške strategije Republike Slovenije v Slovenski vojski. Spremembe v mednarodnem okolju so k strateškim premislekom na varnostnem področju spodbudile Nato in Evropsko unijo. Slovenija kot država članica v obeh organizacijah prav tako potrebuje strateški premislek na vojaškem in varnostnem področju. Več o procesu v prispevku *Oblikovanje vojaške strategije Republike Slovenije*.

Reševanje nezakonitih migracij v Evropi je tema, ki se ji je posvetil **Miklós Böröcz**. Vse od leta 2015 so takrat množične nezakonite migracije pomenile veliko težavo za

Evropo in Evropsko unijo. Množična begunska kriza se je postopoma preoblikovala v nezakonite migracije posameznikov in manjših skupin, ki so ohranile in okrepile stik z vsemi, ki pri tem sodelujejo ter skrbijo, da migracijski tok z nezakonitim predznakom ne pojenja. Avtor predlaga nekaj rešitev za to problematiko.